

VILDMANNEN 7, ÅTERUPPBYGGNAD EFTER BRAND, ANTIKVARISK KONSEKVENSANALYS

INLEDNING

På uppdrag av Hufvudstaden AB, projektledare John Lethenström, har AIX tagit fram den här antikvariska konsekvensanalysen. Arbetet har utförts kring årsskiftet 2019 av byggnadsantikvarie Johan Rittsél. Analysen har gjorts i samband med framtagande av ny detaljplan för att möjliggöra återuppbyggnad av den brandskadade byggnaden.

I analysen beskrivs förslaget samt dess konsekvenser på byggnadens kulturvärde samt stadsbild. Förslaget har tagits fram av Stadion arkitekter. Konsekvenserna för omgivande stadsmiljö och riksintresse analyseras utifrån ett antal bildmontage som har tagits fram av Stockholms stadsbyggnadskontor (SBK).

ANALYSERADE HANDLINGAR

- Stadion arkitekter, Vildmannen 7, förslagsillustration, 2018-12-05
- SBK, Vildmannen 7, montage, 2019-01-09

BAKGRUND

Vildmannen 7 från 1897 var under ombyggnad när en brand utbröt den 7 november 2017. Branden blev mycket omfattande med ett snabbt förlopp orsakat av att byggnaden var under ombyggnad. Resultatet blev att halva byggnaden, kontorsdelen, totalförstördes. Endast bärande murar med gatufasaderna, förkolnade träbjälkar och källaren återstår (källarens skick är oklar då den inte går att besöka p g a rasrisk). Tack vare den nyligen installerade stålstommen, som delvis deformerats, kollapsade inte byggnaden. Trapphusen står kvar men är helt utbrända. Den före branden välbevarade huvudentrén mot Biblioteksgatan med stuckolustro-väggar och dekorationsmålningar på väggar och tak samt pampiga snickerier är helt utbränd.

Situationsplan över det aktuella närområdet för Vildmannen 7.

Pilarna markerar entréerna mot Biblioteksgatan och Jakobsbergsgatan.

Stockholms stadsmuseums klassificeringskarta

Den andra halvan av huset, bostadsdelen, fick omfattande skador av rök och vatten på grund av att hela taket brann av och släckningsarbetet var omfattande. Alla rum var fyllda av brandrök och släckningsvattnet stod över golvssocklarna. Även här brann vissa rum då branden spreds in via en dörröppning och via vinden. Hettan var så hög i kontorsdelen att träbjälkarna i bostadsdelen började brinna inne i murupplagen. Vissa rum förstördes också av den heta brandröken. Hela bostadsdelen fick stämpas upp för att minimera risken för ras eftersom bjälklagen vattenfylldes och deras tyngd ökade avsevärt. Efter branden stod byggnaden utan tak vintertid innan en klimatskyddande ställning kunde byggas över huset. Det medförde att mer vatten tillfördes huset genom snö och regn. På grund av fukten har omfattande mögelpåväxt skett. Giftiga ämnen har förts med släckningsvattnet ned i huset och samlats i väggar, puts, bjälklag, snickerier, golv m m. Resultatet är att även bostadsdelen har en totalskada.

ANALYSENS SYFTE

Den här konsekvensanalysens syfte är att visa hur den föreslagna byggnaden påverkar befintliga kulturvärden och hur stadsbilden påverkas av den föreslagna återuppbyggnaden.

I AIX förundersökning från september 2018 har vi bland annat beskrivit svårigheten med att visa vilka kulturvärden byggnaden har idag. De värden som bostadsdelen besitter kommer att försvinna eftersom det allra mesta måste rivas på grund av behovet av sanering. Denna analys följer det aktuella förslaget där enbart gatufasaderna bibehålls och övriga delar rivs.

För att kunna analysera hur förslaget påverkar stadsbilden och riksintresset för kulturmiljövården, Stockholms innerstad med Djurgården (AB115), har SBK tagit fram ett antal illustrationer. Syftet med vyerna är att beskriva hur det återuppförda huset volymmässigt påverkat stadsbild och därmed riksintresset.

SAMMANFATTNING

Föreslagen återuppbyggnad bedöms som ett varsamt tillägg i stadsbilden, som inte kommer att påverkas negativt sett ur ett kulturhistoriskt perspektiv. Förslaget bedöms inte som en påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövården Stockholms innerstad med Djurgården (AB115).

Den nya byggnaden tar upp motiv från den gamla byggnaden så som brutet tak, enklare gulputsad gård med lanterniner, påkostade entréer, bostadsrum med hög takhöjd och fönsteraxlar som relaterar till dörröppningarna. Byggnadens främsta kulturhistoriska värde, nämligen den påkostade stenasfasaden, blir kvar och dess restaurering fullbordas. Den nya byggnaden bedöms kunna upplevas som den byggnad som stod här före branden, sett från gatunivån.

I den vidare projekteringen på detaljnivå bör tillvaratagna detaljer från den gamla byggnaden planeras in i den nya byggnaden, så som gjutjärnskolonner, spisomfattningar av marmor, kakelugn, stengolv, dörrblad och andra delar som är möjliga att bevara. Entrén mot Jakobsbergsgatan bör övervägas om den kan flyttas över i sin helhet till det nya huset.

Fönsterpartier från 1890-talet kan utgöra förebild för nya fönster så att fasaden får smäckrare fönstersnickerier. Fönstren bör även förses med glas av äldre karaktär i ytterbågarna så att fasaden får liv. Invändigt bör även fönstersmygpanelerna som finns kvar bibehållas och återställas där de är bortbrända.

SBK:s illustrationer visar att förslaget inte påverkar stadsbild eller riksintresse. I förslaget ges gatufasader och taklandskap en utformning som smälter in i stenstaden. De få delar som får en

ny utformning (takkupor, våningsuppbyggnader ovan taknock, ventilationshuvar, lanternin över trapphus och gården) syns inte från de redovisade vyerna med undantag från en takkupa som går att skymta från Jakobsbergsgatan.

Johan Rittsél

Byggnadsantikvarie, certifierad sakkunnig kulturvärden - K

2019 01 14

FÖRFATTNINGSSKYDD

Plan- och bygglagen (PBL)

Fastigheten Vildmannen 7 är blåmarkerad enligt Stockholms stadsmuseums klassificering, vilket innebär att den bedöms vara särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt. Därmed är PBL8 kap 13 § tillämplig.

PBL 8 kap 13 §: *En byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas.*

Plan- och bygglagen (PBL) gäller då man vill utföra byggnadsåtgärder. All bebyggelse i Sverige omfattas av paragraferna 14 och 17 i PBL:

PBL 8 kap 14 §: *Ett byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och de tekniska egenskaper som avses i 4 § i huvudsak bevaras. Underhållet ska anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt.*

Om byggnadsverket är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt, ska det underhållas så att de särskilda värdena bevaras.

PBL 8 kap § 17: *Ändring av en byggnad ska utföras varsamt så att man tar hänsyn till byggnadens karaktärsdrag och tar tillvara byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden.*

Miljöbalken (MB)

Stockholms innerstad med Djurgården (AB1.1.5.) är av riksintresse för kulturmiljövården vilket regleras inom Miljöbalkens kap. 3. Riksintresset ska skyddas mot påtaglig skada, vilket innebär att områdets kulturhistoriska värden ska bevaras och skyddas från åtgärder som medför påtaglig negativ kulturmiljöpåverkan.

I Riksantikvarieämbetets riksintressebeskrivning Stockholms innerstad med Djurgården (AB 115) 1997-08-18 lyder motiveringen som följer:

Storstadsmiljö, präglad av funktionen som landets politiska och administrativa centrum sedan medeltiden och de mycket speciella topografiska och kommunikationsmässiga förutsättningarna för handel, samfärdsel och försvar. Utvecklingen inom stadsplane- och byggnadskonsten har fått särskilt tydliga uttryck med alla epoker från medeltiden till nutid väl representerade.

Med utgångspunkt från hur riksintresset definieras bedöms följande teman vara relevanta med avseende på Vildmannen 7 inom ramen för riksintresset;

Det sena 1800-talets stadsbyggande med esplanadsystemet och gator av olika bredd och karaktär, och byggnader i bestämda hushöjder. Det stora reglerings- och utbyggnadsområdet på malmarna, med planstruktur, kyrkor, offentliga byggnader och bostäder. Den täta och enhetliga stenstadsbebyggelsen.

FÖRESLAGEN NYBYGGNAD OCH ANTIKVARISKA KONSEKVENSER

Nedan följer en beskrivning av föreslagen nybyggnad, vilken tagits fram av Stadion arkitekter. Arkitektens beskrivning är *kursiverad* och beskriver den nya byggnadens olika delar. Efter varje delbeskrivning beskrivs vilka konsekvenser detta får och hur det kan tolkas sett ur byggnadens och stadsmiljöns kulturvärde.

Gatufasaderna bevaras

Efter branden som drabbade fastigheten 7 november 2017, mitt under ett omfattande renoveringsarbete, är det endast den fantastiska fasaden ritad av arkitekt Erik Josephson som går att bevara. Gatufasaderna består i sin helhet av Roslagssandsten och är inspirerade av samtida engelsk arkitektur som i sin tur har sina rötter i den nationalromantiska Tudor-stilen.

Konsekvens

Byggnadens främsta kulturhistoriska värde, gatufasaderna, bevaras. De restaureras och återfår sitt ursprungliga utseende om man ser till stenfasaderna. Stadsbilden bibehålls som den var före branden.

Entréerna mot gatorna

Fastigheten har idag två entréer, Biblioteksgatan 9 och Jakobsbergsgatan 6, för kontor respektive bostäder. Detta kommer även fortsättningsvis att gälla.

Konsekvens

Entréerna är en mycket viktig del av de ursprungliga fasaderna och för byggnadens karaktär varför det är av yttersta vikt för byggnadens kulturhistoriska värde att entréerna har kvar sin funktion. Bägge entréernas ytterportar undkom branden och kan hängas tillbaka i sina ursprungliga lägen i den bevarade fasaden.

Bottenvåningen

Byggnaden mot gatan kommer att behålla sin utformning och volym. Gatufasaden kommer att bevaras och renoveras. Butiksvåningens gatufasad återställs, med ursprungliga valvbågar, den nuvarande betongpågjutningen bilas bort och bakomliggande sandstensfasad restaureras.

Konsekvens

Fasadernas helhet återfås genom att bottenvåningens restaurering fullbordas. Gatubilden påverkas positivt genom att den säregna sandstensfasaden åter blir synlig i sin helhet i bottenvåningen.

Funktioner

Fastigheten kommer innehålla lokaler för butiker samt bostäder och kontor.

Konsekvens

Byggnadens funktioner som de var före branden återfås i den nya byggnaden, vilket är positivt för dess kulturhistoriska värde. Funktionerna har sedan 1930-talet varit de samma. Bostäder, handel och kontor har präglat stadens centrum i över hundra år varför bibehållande av funktionerna i Vildmannen 7 bidrar till bevarandet av stenstadens karaktär och liv.

Stenstadens motiv

Stenstadens motiv med mörka tak och hierarkin mellan gatu- och gårdsfasad har varit ett ledmotiv i gestaltningen liksom den ursprungliga byggnadens material exteriört och interiört.

Nybyggnaden bakom den bevarade fasaden är gestaltad för att minska dess påverkan på stadsbilden.

Genomgående har bjälklagshöjderna bevarats utifrån de befintliga fasaderna.

Konsekvens

Den nya byggnaden bakom den gamla fasaden får en utformning som innebär att den smälter in i stenstaden så som vi upplever den idag. Den nya byggnaden bryter inte av mot den brokiga omgivningen. Men tack vare idén med de snedställda väggarna, på takvåningen och lanterninen över trapphuset, kan det vara möjligt att förstå att det är en nutida byggnad.

Skillnaden i hierarki mellan gatufasaderna och gårdsfasaderna gör även att kvarterets karaktär bevaras avseende gårdar och gatufasader. Den nya gården kommer att ses som en naturlig del av kvarteret. Sett från gatunivån kommer den nya byggnaden inte att upplevas alls.

Eftersom alla butiker får en enhetlighet avseende dörrar och skyltfönster återfår byggnaden något av den helhet som den hade då den var ny men som försvunnit genom årtionden av bruk och förändring. Den återfödda helheten bidrar till att skapa en stadsbild som är mer enhetlig och som tappar något av sin historiska framväxt med lager på lager. Härigenom hade ett tydligt tillägg från vår tid kunnat bidra till att skapa mer liv i stadsbilden.

Tack vare de bevarade gatufasaderna får den nya byggnaden samma bjälklagsnivåer som det gamla huset vilket dels ger generösa takhöjder i byggnaden och som också bevarar stadsrummets skala och höjdindelning.

Nya byggnadens två funktioner

Den nya byggnaden kommer att ha två funktioner, dels att vara moderna kontors-, affärslokaler och bostäder, dels att stötta den bevarade stenfasaden då inga nya laster får påföras fasaden i framtiden.

Konsekvens

Sett ur byggnadens kulturhistoriska värde är det positivt att dess nuvarande funktioner bibehålls. Den nya funktionen som stöttepelare till den gamla fasaden är oklart hur den kommer att kunna upplevas. För att kunna förstå att det är en ny byggnad med en gammal fasad kan en medveten utformning på insidan, där detta redovisas tydligt, vara en fördel. Om inte kommer den nya funktionen inte kunna förstås överhuvudtaget.

Taklandskapet

Takvåningen med takkupor utförs med svartmålad skivtäckning för att integreras i taklandskapet. Trapp- och hisshus bryter igenom taket och bekläs med svartmålad skivtäckt plåt. Bakom trapphuset ligger en mindre ateljébyggnad med tillhörande takterrass. Fasaden är något inåtlutad. Även bostadstrapphuset skjuter upp för att nå lägenheternas egen takterrass.

Konsekvens

Taket ges en för stenstaden traditionell utformning vilket gör att den nya byggnaden smälter in i omgivande bebyggelse och på så sätt vidmakthåller den kulturhistoriskt värdefulla stadsbilden. Taknockshöjden blir densamma som före branden. Takfallen mot gatorna återställs nästan som de var före branden. Genom de svagt lutande väggarna, på några få uppskjutande delar av taket, ges den ett nutida uttryck, vilket dock inte är direkt synligt från marknivå. När byggnaden var nyuppförd hade den ett flackt sadeltak med skorstenar, vilket gav ett enkelt men enhetligt uttryck. Dagens behov av rum och huvar för ventilation samt hissbyggnader ger yttertak ett mer splittrat intryck. Med en mer medveten utformning av dessa delar skulle taket åter kunna bli enhetligt men också mer nutida för att visa att det är en byggnad från vår tid.

Gården

Gårdsbjälklaget ligger en våning högre än ursprungligt och utan nivåskillnader för att öka tillgängligheten. Gårdens markbeläggning utgörs av stenplattor med uppbyggda planteringsytor. Utanför lägenheterna skapas en privat zon med planteringslådor av sten.

Under gården skapas ett fördröjningsmagasin för att ta hand om dagvatten vid stora regnmängder.

Fasaderna mot gården föreslås putsade i en ljusgul kulör med en sandstenssockel lika matt som putsens. Gården får intima mått likt den traditionella stenstadens bakgårdar.

Franska balkonger till lägenheterna och låga fönsterbröstningar till kontoren. Kontorsfönstren är indragna från fasadliv och har smygar av sandsten. I söderfasadens fönster ligger en dold solavskärmning i överkant. Takfoten runt gården föreslås få en samlad höjd och ett enhetligt utförande.

En öppning i muren till grannfastigheten i väster gör att gården får bättre ljusförhållanden än tidigare.

Konsekvens

Gården ges en nutida prägel med association till traditionella gårdar i stenstaden. Gården kommer ha få samhörigheter med de bevarade gatufasaderna, men det ger samma diskrepans som fanns tidigare mellan de rikt dekorerade stenfasaderna mot gatorna och de släta putsade gårdsfasaderna. Genom fönsterutformningen kommer det finnas avläsbara skillnader mellan bostäder och kontor, vilket gör byggnadens funktioner mer avläsbara och skapar en variation som gör gården mera levande. Lanterniner mot den överbyggda gården visar på ett släktskap till den gamla gården med sin stora lanternin.

Bostäder

Fastighetens lägenheter ligger mot Jakobsbergsgatan och vetter även in mot gården. Rummens komposition utgår från en rumshöjd på 3,3 m med genomgående fönsteraxlar och höga döbattanger som rumsavskiljare.

Konsekvens

Lägenheternas utformning kommer att ha ett släktskap med de befintliga lägenheterna genom takhöjd, volym och dörrplaceringar.

Entréer

Biblioteksgatans pampiga entrémotiv med skulptören Christian Erikssons ekportik behålls intakt med en smärre anpassning för att öka tillgängligheten till kontoren. Möjligheten finns att ta bort ett steg av yttertrappan i fasad, vilket skall undersökas i kommande projektering.

Interiört förslås att golvet bekläs med olika marmor- och kalkstensplattor och i fonden skall byggnadens nya generösa spiraltrappa, klädd i ljus marmor med smidesräcken, möta besökarens blick. Trappan står i ett dagsljusbelyst trapphus via det kvadratiska lanternintaket. Väggar i marmor, kalksten och stucco lustro.

Jakobsbergsgatans bostadsentré föreslås återskapas med stilelement inspirerade av den ursprungliga entrén.

Konsekvens

Föreslagna utformningar av de nya entréerna ger ett släktskap med det äldre huset men framförallt ger det dignitet som står i proportion till portikerna med deras portaler och ekportar. Framförallt är detta viktigt i entrén mot Biblioteksgatan med sin praktportal och skulpturala port.

Här föreslås entrén få en hög takhöjd och sträcker sig långt in i huset i samma nivå. Den gamla entrén var uppdelad i två rum med olika nivåer. Eventuell sänkning av yttertrappan och därmed förlängning av de ursprungliga portarna kan ses som en eftergift för den nya entréns utformning med ett högt långt rum. Med detta sätt förmedlas förändringen av huset ut till gaturummet, vilket bedöms som positivt för förståelsen av byggnaden. Möjligheten att läka samman det nya huset med den gamla fasaden finns i utformning av den nya entrén genom en tydlig inspiration från den nu förstörda huvudentrén. Nuvarande förslaget innehåller delar av detta men skulle kunna bli tydligare till exempel genom att föra in grisaillemåleri på guldgrund och fågelskulpturer m m men givetvis i nutida konstformer. Då kan den nya entrén få samma höga dignitet som den förstörda entrén.

Jakobsbergsgatans bostadsentré föreslås återskapas med inspiration från den ursprungliga entrén. Hur detta kommer att se ut är inte helt redovisat. Eftersom entrén idag ter sig tämligen oskadad och dessutom är restaurerad till originalskick på 1990-talet finns det stora möjligheter att helt bygga upp rummet i den nya byggnaden. Här bör en bedömning göras om befintlig fast inredning kan demonteras och flyttas över till det nya huset samt att kryssvalv och bjälktak återskapas tillsammans med färgsättningen. Då skulle det rum som idag är byggnadens bäst bevarade få finnas kvar tillsammans med gatufasaderna. Vissa justeringar som golvnivåer och öppningar för nya funktioner är möjliga att göra.

PÅVERKAN PÅ DET KULTURHISTORISKA VÄRDET

Kulturhistorisk värdebeskrivning är hämtad från AIX antikvariska förundersökning och är markerad med kursiv text. Nedan följer en beskrivning hur de olika värdena påverkas av förslaget.

Riksantikvarieämbetets kriterier från 2002 (Unnerbäck) har använts i den kulturhistoriska värdeanalys som följer här. Det övergripande begreppet kulturhistoriskt värde används som ett samlingsbegrepp för kunskapsvärden och upplevelsevärden, som kan vara förstärkta med kvalitet, autenticitet, representativitet, pedagogiskt värde eller sällsynthet. Kunskapsvärden kan vara till exempel byggnadshistoriska, arkitekturhistoriska, samhällshistoriska, socialhistoriska eller teknikhistoriska värden. Upplevelsevärden kan utgöras av miljöskapande eller konstnärliga värden, identitets-, traditions- eller symbolvärden. Värdena har bedömts utifrån inventering av byggnaden tillsammans med historiska uppgifter. Kriterier som varit avgörande för värderingen är om byggnaden eller byggnadsdelen är tidstypisk och välbevarad. Upplevelsen av byggnaden eller byggnadsdelen som förmedlare av områdets historiska utveckling har också bedömts som betydelsefull.

Arkitekturhistoriskt värde

Byggnadens viktigaste kulturhistoriska värde utgjorde det arkitekturhistoriska värdet i form av stenfasaderna med sin rika dekor vid byggnadens hörn och portal vid huvudentrén. Genom att gatufasaderna ännu finns kvar finns även detta värde i huvudsak kvar. Byggnadens tak är borta men genom att taket hade en underordnad roll i byggnadens arkitektoniska uttryck är det av mindre betydelse för detta värde. Ett förstärkande inslag är att fasaderna var under restaurering, då den på 1930-talet förvanskade bottenvåningen höll på att återställas till ursprungligt utseende. Värdet förstärks av att fasaderna ritades av en av samtidens kända arkitekter, Erik Josephson, och kan kopplas till hans eklektiska arkitektur med inspiration från historiska monument på kontinenten.

Det bevarade trapphuset i bostadsdelen är en typisk representant för 1890-talets inredningskonst liksom det bevarade bostadsrummet med ursprunglig inredningen bibehållen. Visst kulturhistoriskt värde har även inredningen som tillkom på 1930-talet och som visar att dåtidens modernistiska arkitektur inte var allenarådande utan att det fanns en parallell stilhistorisk arkitektur. Dess främsta representanter är Sjöhistoriska museet och Kanslihuset i Stockholm där liknande 1700-tals inspirerade inredningar finns.

Konsekvens

Förslaget innebär att byggnadens arkitekturhistoriska värde till stor del bibehålls genom att gatufasaderna bevaras och restaureras. Den del av det arkitekturhistoriska värdet som är kopplat till interiören förloras dock helt som förslaget ser ut nu. Om bostadsentréns fasta inredning kan flyttas över till det nya husets entré och övriga delar (kryssvalv och bjälktak) rekonstrueras tillsammans med färgsättning och dekorationsmåleri kan även byggnadens idag bäst bevarade del bibehållas och det arkitekturhistoriska värdet förstärkas.

Konstnärligt värde

Den skulpturala dekoren på fasaderna och i huvudentréns ytterport lär vara utförd av den kände skulptören Christian Eriksson, vilket ger byggnaden ett högt konstnärligt värde. Att värdet ännu är bestående är tack vare att skulpturerna i dagsläget bedöms som oskadade och att dörrbladen är bevarade. Flera kända byggnader i Stockholm försågs med Erikssons skulpturer som Rådhuset och flera bankpalats.

Konsekvens

Det konstnärliga värdet som byggnaden bedöms ha idag påverkas inte av förslaget om ytterporten mot Biblioteksgatan återmonteras och den skulpturala dekoren på fasaden konserveras och bibehålls.

Socialhistoriskt värde

I en butikslokal mot Jakobsbergsgatan etablerades landets första kooperativa matbutik Svenska hem, som initierades och drevs av och i första hand för kvinnor. Butikskedjan gick senare upp i Konsumentföreningen. Detta ger byggnaden ett socialhistoriskt värde kopplat till Kooperationens historia och till kampen för jämställdhet mellan könen.

Konsekvens

Butikslokalerna är sedan länge ombyggda och flertalet är dessutom förstörda vid branden. Men det socialhistoriska värdet är kopplat till platsen och byggnaden i sig så förslaget innebär att värdet inte påverkas.

Byggnadshistoriskt värde

Bostadsdelens ursprungliga planlösning i lägenheterna är till stora delar bevarad. Planlösningen speglar dåtidens mer hierarkiska samhälle med de representativa rummen salong och matsal i fil, sovrum främst mot gården och tjänstefolkets bostadsrum intill köket. Rumshöjder och rumsvolymer är de ursprungliga och visar med vilken kvalitet de borgerliga bostäderna utfördes.

Gården är en typisk representant för det sena 1800-talets bostadshus i Stockholm med utskjutande runda trapphus, livförskjutningar mellan byggnadskropparna, för att möjliggöra dagsljus i kök och matsalar, samt gulorange putsfasader. Den från början underbyggda gården, med glaslanternin, möjliggjorde stora butikslokaler i källaren vilket visar på det fördelaktiga affärsläget i staden.

Planlösning, rumsformer, rumsvolymer och gårdens utformning speglar det sena 1800-talets bostadsbyggande i centrala Stockholm.

Konsekvens

De fysiska delar av byggnaden som är kopplat till ovanstående värde är skadat av brand, rök och vatten. Enligt de undersökningar som är gjorda inför sanering krävs att nästan allt rivs, endast vissa detaljer kan tillvaratas. Det innebär att det byggnadshistoriska värdet till stor del går om intet, om man nu kan säga att värdet finns på alla skador. Om kulturhistoriskt värdefull fast inredning kan tillvaratas och återmonteras i det nya huset kan dessa lösa detaljer ge en inblick i vilken typ av byggnad som fanns här. Detaljernas kvalitet kan spegla det gamla husets kvalitativa nivå och sociala status.

FÖRSLAGETS PÅVERKAN PÅ STADSBILDEN

Inledning

Nedan följer 21 stycken montage, framtagna av Stockholms stadsbyggnadskontor. Montagen gestaltar det nya förslaget som har integrerats i stadsmiljön. Vyer visas både i närheten av kv. Vildmannen och från längre avstånd och illustrerar hur förslaget kommer att påverka stadsbilden.

Sammanfattande konsekvens för stadsbilden och riksintresset

Illustrationerna visar att förslaget inte påverkar stadsbild eller riksintresse. I förslaget ges gatufasader och taklandskap en utformning som smälter in i stenstaden och taknockshöjden är densamma som före branden. De få delar som får en ny utformning (takkupor, ventilationshuvar och lanternin över trapphus) syns inte från de redovisade vyerna med undantag från en takkupa som går att skymta från Jakobsbergsgatan. Den nya gården upplevs inte från de redovisade vyerna.

Vidare visar illustrationerna att byggnaden i sig inte är möjlig att se på längre avstånd eftersom andra byggnader döljer den.

Analyserade vyer (montage)

1. Vy från Biblioteksgatan

2. Vy från Stureplan. Restaurang East i förgrunden

3. Vy från Stureplan, Svampen

4. Vy från Stureplan, ladugårdsgrinden.

5. Vy från Biblioteksgatan, norr om Stureplan

6. Vy från Jakobsbergsgatan i öst

7. Vy från Birger Jarlsgatan

8. Vy från Jakobsbergsgatan/Biblioteksgatan

9. Vy från Jakobsbergsgatan i väst

10. Vy från Jakobsbergsgatan, norr om Norrlandsgatan

11. Vy från Jakobsbergsgatan, Moodgallerians entré

12. Vy från Biblioteksgatan

13. Vy från Biblioteksgatan/Mäster Samuelsgatan

14. Vy från Biblioteksgatan, Wienercafé

15. Vy från Biblioteksgatan/Smålandsgatan

16. Vy från Normalmstorg

17. Vy från Fjällgatan. Vildmannens läge i staden är markerad i blått under pil.

18. Vy från Galärparken. Vildmannens läge i staden är markerad i blått under pil.

19. Vy från Katarinavägen. Vildmannens läge i staden är markerad i blått under pil.

20. Vy från Nybrokajen. Vildmannens läge i staden är markerad i blått under pil.

21. Vy från Skeppsholmen. Vildmannens läge i staden är markerad i blått under pil.

